ЮБИЛЕЙНА МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКА КОНФЕРЕНЦИЯ

ТУРИЗМЪТ В ЕПОХА НА ПРЕХОДИ: ЗНАНИЯ, ПОЛИТИКИ И УСТОЙЧИВИ БИЗНЕС МОДЕЛИ

Сборник с доклади

АКАДЕМИЧНО ИЗДАТЕЛСТВО „ЦЕНОВ" СВИЩОВ

ПРОГРАМЕН КОМИТЕТ

Почетен председател:
Доц. д-р Марин Маринов – Ректор на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

Съ-Председатели:

Доц. д-р Любка Илиева – Ръководител на катедра
„Икономика и управление на туризма“
Проф. д-р Марияна Божинова

ОРГАНИЗАЦИОНЕН КОМИТЕТ

Доц. д-р Любка Илиева – председател
Доц. д-р Петя Иванова
Доц. д-р Тихомир Личев
Доц. д-р Любомира Тодорова
Гл. ас. д-р Павлин Павлов
Гл. ас. д-р Кристина Шопова
Ас. д-р Йоана Константинова

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ

Доц. д-р Любка Илиева – председател
Доц. д-р Петя Иванова
Доц. д-р Тихомир Личев
Доц. д-р Любомира Тодорова
Гл. ас. д-р Павлин Павлов
Гл. ас. д-р Кристина Шопова

СЕКРЕТАРИАТ

Доц. д-р Любомира Тодорова
Гл. ас. д-р Павлин Павлов
Гл. ас. д-р Кристина Шопова
Ас. д-р Йоана Константинова

ISBN 978-954-23-2652-6

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ” – СВИЩОВ
ФАКУЛТЕТ „ПРОИЗВОДСТВЕН И ТЪРГОВСКИ БИЗНЕС”
КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ НА ТУРИЗМА”

ЮБИЛЕЙНА МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКА КОНФЕРЕНЦИЯ

ТУРИЗМЪТ В ЕПОХА НА ПРЕХОДИ: ЗНАНИЯ, ПОЛИТИКИ И УСТОЙЧИВИ БИЗНЕС МОДЕЛИ

19 – 20 юни 2026 г.

10 ГОДИНИ

Катедра „Икономика и управление на туризма”

Академично издателство „Ценов” – Свищов
2026

Кръглата маса се посвещава на 90-годишнината на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов и 10-годишнината на катедра „Икономика и управление на туризма”.

Докладите в сборника са анонимно рецензирани от Редакционен съвет.

Авторите носят отговорност за съдържанието на материалите, изразените мнения, използваните данни, цитираните източници и езиковото оформление на текстовете.

© АИ „Ценов“, Свищов, 2026
ISBN 978-954-23-2652-6

СЪДЪРЖАНИЕ

КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ НА ТУРИЗМА“
Десетилетие на академично развитие, научни постижения и професионална реализация
Доц. д-р Любка Илиева 11

ПОЛИТИКИ, РЕГУЛАТОРНИ РАМКИ, ИКОНОМИКА И СТРАТЕГИЧЕСКО УПРАВЛЕНИЕ НА ТУРИЗМА В УСЛОВИЯТА НА ТРАНСФОРМАЦИИ

Предизвикателства пред туризма на България
Проф. д-р Стоян Петков Маринов 21

Публични политики за устойчиво управление на обекти на културното наследство
Проф. д-р Маргарита Богданова 31

Политики за развитие на устойчив културен туризъм
Проф. д.н. Таня Парушева 41

Предизвикателства пред туристически сезон 2026
Доц. д-р Красимира Янчева, ас. д-р Христина Сантана 48

Туризъм и геополитически въздействия – географски аспекти
Доц. д-р Тихомир Личев 63

Обществените поръчки в туризма – взаимодействие между знания, политики и устойчиви бизнес решения
Доц. д-р Галина Чиприянова, Красимир Парашкевов 75

Релацията „културен туризъм – културно наследство“
Доц. д-р Пенка Горанова 86

Професионалната счетоводна преценка в туристическите предприятия: между нормативното съответствие и управленската полезност на информацията
Доц. д-р Радосвета Кръстева-Христова, студ. Василена Тодорова, студ. Димитър Димитров, студ. Евелина Радева, студ. Кристиан Иванов 94

Application of Lean Manufacturing Tools in Boxed Solutions for the Tourism Industry
Candidate of Pedagogical Sciences Protsenko Yulia Procenko
Lilya Idrisova, Assoc. Prof. Lyubka Ilieva, PhD 107

Политики за устойчив туризъм чрез проектно финансиране: Финансова ефективност на общинските инвестиции в инфраструктура
Ас. д-р Димчо Шопов 116

Кризата в Близкия изток – предизвикателства и възможности пред българския туризъм
Ас. д-р Тихомир Драганов.....128

Ролята на европейските програми за развитие на туристическия бизнес в България
Докторант Мария Павлова-Кондрова.....136

Териториална концентрация и регионални различия в развитието на балнео, СПА и уелнес туризма в България
Докторант Антоанета Христова.....144

Местното самоуправление като фактор за развитието на туризма
Докторант Ива Панайотова 156

Институционални и икономически ограничения при трансформацията на земеделски земи за нуждите на туристическата инфраструктура
Докторант Атанас Атанасов.....165

Потенциал за развитие на голф туризма в деветте туристически района на България
Докторант Незифе Бозова.....174

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ, ЗЕЛЕНА И КРЪГОВА ИКОНОМИКА, ГЕОПРОСТРАНСТВЕНИ АНАЛИЗИ И РЕСУРСЕН ПОТЕНЦИАЛ НА ТУРИСТИЧЕСКИТЕ ДЕСТИНАЦИИ

From sustainable to regenerative tourism in the context of the blue economy
Доц. д-р Стефан Райчев 183

Синята икономика и устойчивият туризъм: възможности и предизвикателства
Доц. д-р Добринка Стоянова.....190

Съвременни измерения на социалноикономическата устойчивост в туризма
Доц. д-р Ваня Василева.....199

Развитие на районите през призмата на туризма
Доц. д-р Елена Йорданова, гл. ас. д-р Георги Ангелов, гл. ас. д-р Цветан Марков 207

Концептуализиране на геополитически сензитивни дестинации чрез спортен туризъм: по примера на Голанските възвишения
Доц. д-р Теодора Кирякова-Динева, докторант Уаел Муграби.....216

Изследване на нагласите към екологосъобразните решения в туризма
Гл. ас. д-р Павлин Павлов.....225

Храната като важен компонент на туристическото преживяване
Гл. ас. д-р Илияна Кръстева 236

Връзка между туристическите пътувания и динамиката на потребителските цени в България
Докторант Никола Николов 244

Климатолечението в структурата на здравния туризъм: историческо развитие, научни школи и концептуално моделиране
Докторант Ваня Андонова..... 256

Кандидатурата за Европейска столица на културата като фактор за развитие на целогодишен туризъм в Бургас
Докторант Иван Гаврилов 268

Място на кръговата икономика в туристическия сектор
Докторант Виктория Джамбазка..... 277

ИНОВАЦИИ, ДИГИТАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЯ И ИНТЕЛИГЕНТНИ РЕШЕНИЯ В ТУРИЗМА И УСЛУГИТЕ

Концептуална рамка за адаптация на туристическата система в условията на дигитална трансформация
Проф. д-р Велина Казанджиева, доц. д-р Георгина Луканова..... 287

Ролята на изкуствения интелект в развитието на смарт туризъм
Доц. д-р Елена Илиева, Павел Нончев 300

Бъдещето на туризма в епохата на преходи: между дигиталното и автентичното
Доц. д-р Любка Илиева..... 310

Приносът на цифровите иновационни мрежи към регионалното развитие
Доц. д-р Евелина Парашкевова..... 322

Детерминанти на онлайн пазаруването на туристически продукти в България
Доц. д-р Симеонка Петрова..... 333

Влияние на дигиталната трансформация на туристическия пазар върху потребителското поведение
Доц. д-р Ваня Григорова..... 343

Иновационни възможности за развитие на туристическия бизнес – мрежови контекст
Доц. д-р Искра Пантелеева..... 353

Иновациите в контекста на туроператорската дейност
Доц. д-р Любомира Тодорова 363

Бариери пред дигиталната трансформация в хотелиерството: организационни, технологични и поведенчески аспекти
Гл. ас. д-р Галина Илиева 371

Ролята на дигитализацията в транспортното обслужване на туристите: нови технологии и приложения
Гл. ас. д-р Никола Гайдаров 381

Иновативни бизнес модели в хотелиерството: комбинация между лайфстайл, устойчивост и дигитално присъствие
Гл. ас. д-р Мира Джендова 390

Бизнес планиране в туризма в условията на изкуствен интелект – нови модели и предизвикателства
Гл. ас. д-р Маргарита Мишева 400

Иновационен модел за развитие на културния туризъм
Ас. д-р Йоана Константинова 412

От дигитална автоматизация към екосистемно управление: трансформация на бизнес моделите в хотелиерството
Докторант Агнес Бачева 420

Ролята на социалните мрежи при избора на туристическа дестинация сред младите хора
Студ. Павел Антонов Павлов 430

БИЗНЕС МОДЕЛИ, ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО, ПАЗАРИ И БРАНДИНГ В ТУРИЗМА И СВЪРЗАНИТЕ ИНДУСТРИИ

Развитие на туристическата индустрия в контекста на съвременните предизвикателства
Проф. д-р Цанко Стефанов 439

Българската индустрия и технологичните предизвикателства
Доц. д-р Сергей Найденов, доц. д-р Добрин Ганчев 448

Креативно управление на туристическите преживявания като фактор за конкурентоспособност на туристическите предприятия
Гл. ас. д-р Кристина Шопова 456

Методът на критичната точка в туристическия сектор – възможност за ефективни решения
Гл. ас. д-р Росен Колев 464

За идеята на туризма в луксозната индустрия
Гл. ас. д-р Иво Велинов 474

Културният туризъм: между наследството, преживяването и мотивацията
Гл. ас. д-р Пламен Петров 482

Търговски аспекти на селския туризъм в България
Гл. ас. д-р Цветелина Кабакчиева 490

The Authenticity Paradox in the Age of Generative AI: Exploring the Impact of Synthetic Visual Content on Tourism Destination Branding
Ас. д-р Стелиана Василева 494

Бранд мениджмънт и корпоративна култура в многонационални компании в сектора на бизнес услугите
Докторант Петьо Божинов 503

Въздействие на дигиталните технологии върху трансформацията на туристическите предприятия
Докторант Теодора Попова 512

ХОТЕЛИЕРСТВО, РЕСТОРАНТЬОРСТВО И ТУРИСТИЧЕСКА АГЕНТСКА ДЕЙНОСТ: МОДЕЛИ НА УПРАВЛЕНИЕ И РАЗВИТИЕ

Спортната анимация като фактор в туристическия бизнес
Доц. д-р Стела Касабова, ст. преп. д-р Радослав Николов 523

Счетоводната информация – важен фактор за успешно управление на предприятията в ресторантьорството
Доц. д-р Галя Стоянова Иванова-Кузманова 530

Управление и развитие на туроператорския бизнес – практически аспекти на облагането по ЗДДС и отражението върху рентабилността
Гл. ас. д-р Лиляна Бърдукова 538

Inventory Accounting in Tourism-Related SMES in Cameroon: Challenges for Cost Control and Sustainable Business Models
PhD student Tognang Kouaya Pretta Noella Rosevale 549

Предизвикателства и възможности пред развитието на голф туризма в България
Докторант Ангел Ангелов 557

Устойчивите практики на туристическите агенции в община Варна
Докторант Христина Петрова 566

Кетъринг обслужването като фактор за конкурентоспособността на туристическите събития
Докторант Цветелина Петрова 575

Директните плащания по Общата селскостопанска политика като инструмент за устойчиво развитие на хотелиерството и ресторантьорството
Докторант Снежана Парушева-Ламбева 584

ОБРАЗОВАНИЕ, ЧОВЕШКИ КАПИТАЛ, ОРГАНИЗАЦИОННА КУЛТУРА, КРИЗИ И АДАПТИВНИ СТРАТЕГИИ ЗА УСТОЙЧИВОСТ НА ТУРИСТИЧЕСКИТЕ СИСТЕМИ

Знанието и неговото управление в контекста на туризма
Проф. д-р Любчо Варамезов, докторант Стела Маринова 599

В преход към приобщаване: туризмът като арена на промяна в условия на различие
Доц. д-р Теодора Кирякова-Динева 609

Музеите като неформална учебна среда
Доц. д-р Петя Иванова, докторант Цветелина Телбис 618

Влиянието на организационната култура върху иновационното представяне на туристическите предприятия
Гл. ас. д-р Надежда Стефанова 627

Practices for developing employer branding in Black Sea coastal tourism
Гл. ас. д-р Христина Филипова, хон. ас. Яна Донева 634

Свищов във впечатленията на посетителите на града (1878–1912)
Преп. д-р Емилия Вачева 643

Финансовата грамотност като фактор за устойчивост на туристическия сектор: структурни ограничения, рискови канали и инструменти за въздействие
Докторант Шенай Шемсиева Раимова 651

Re-thinking sport tourism through stronger physical education and local community engagement
PhD student Wael Mugrabi 665

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И ВЪЗМОЖНОСТИ ПРЕД РАЗВИТИЕТО НА ГОЛФ ТУРИЗМА В БЪЛГАРИЯ

Докторант Ангел Ангелов[1]
Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов

Резюме: Въпреки че първите голф игрища в България са създадени преди повече от две десетилетия, голфът все още се намира в процес на развитие и утвърждаване като самостоятелен мотив за посещение на страната от чуждестранни туристи. С изграждането на съвременни голф комплекси, проектирани съобразно международните стандарти, се създават благоприятни условия за организиране на голф турнири и привличане на международни голфъри, което открива нови възможности за развитие на специализираните форми на туризъм в България. Страната разполага със значителен потенциал да се превърне в предпочитана голф дестинация в Европа благодарение на благоприятните климатични условия, разнообразния релеф и наличието на терени, разположени сред впечатляващи природни ландшафти. Целта на настоящото изследване е да анализира предизвикателствата и възможностите за развитие на голф туризма в България. За постигането на тази цел са разгледани спецификата и същността на голфа у нас, анализирана е България като туристическа дестинация за голф туризъм, изследвани са характеристиките на туристическия продукт и материално-техническата база на съществуващите голф комплекси.

Ключови думи: голф туризъм, голф игрище, спортен туризъм, туристически потенциал.

Въведение

Спортният туризъм представлява специализирана форма на туризъм, чрез която се удовлетворяват потребностите на туристите от физическа активност, рекреация и активен отдих посредством участие в различни спортни дейности и събития. Подобно на останалите видове туризъм, спортният туризъм рядко се практикува самостоятелно, а най-често се комбинира с други форми на туристическа дейност, като развлекателен, културно-познавателен, балнеоложки и уелнес туризъм. Практикуването на редица спортове, като голф, тенис и водни спортове, изисква специализирана екипировка и инфраструктура, което води до по-висока цена на предлаганите услуги. Това ограничава кръга на потенциалните потребители и оказва влияние върху популяризирането и развитието на спортния туризъм сред българското население. Потребителите на туристическия продукт на спортния туризъм принадлежат към различни възрастови групи, като по-възрастните и финансово обезпечени туристи често предпочитат по-елитни и скъпи форми на спортен туризъм, сред които голфът, яхтингът и тенисът. Голф туризмът е част от спортно-развлекателния туризъм. Голфът представ-

[1] a.angelov@stsofiagolf.com

лява спорт със състезателен характер, който изисква специфични умения, висока концентрация и добра техническа подготовка. Сред основните мотивиращи фактори за практикуването му са възможността за игра на открито сред природата, физическата активност, почивката от динамичното ежедневие и социалното общуване между участниците. *Целта* на настоящото изследване е да анализира предизвикателствата и възможностите за развитието на голф туризма в България.

1. Природни ресурси за развитие на голф туризма в България

Към настоящия момент в България функционират осем голф игрища, които предлагат обучение и услуги, предоставяни от инструктори, сертифицирани от Професионалната голф асоциация. Три от игрищата са разположени по Северното Черноморие в района на Балчик и Каварна, две се намират в планински райони, а останалите са изградени в равнинни територии.

Разнообразното местоположение на голф комплексите позволява съчетаването на спортната дейност с различни форми на отдих – морска почивка, планински туризъм и СПА услуги. Освен висококачествени игрища, повечето комплекси предлагат модерна база за настаняване, уелнес и СПА центрове, ресторанти и допълнителни възможности за рекреация, което допринася за повишаване на тяхната конкурентоспособност на международния туристически пазар.

Голф туристите, посещаващи България с цел практикуване на голф, са предимно от европейски държави, като най-значимите пазари са Великобритания, Швеция и Финландия, където климатичните условия ограничават продължителността на активния голф сезон.

Географско положение и природни дадености на голф игрищата в района на София

В района на София функционират три голф игрища, разположени в Югозападна България. Територията се характеризира с котловинен релеф и умереноконтинентален климат. Котловинният характер на Софийското поле е предпоставка за чести температурни инверсии, особено през зимния период. Зимата е сравнително студена, а лятото – умерено топло. Климатичните особености обуславят сравнително ниски средногодишни температури и неравномерно разпределение на валежите, чийто максимум обикновено е в началото на летния сезон. Преобладаващите ветрове са със западна и северозападна посока, а през пролетта често се наблюдават източни въздушни течения. Наличието на минерални извори в района създава предпоставки за развитието на СПА и уелнес туризъм в близост до голф комплексите. Съчетанието между чист въздух, благоприятни климатични условия и живописни природни пейзажи превръща района около София в привлекателна дестинация за любителите на голфа.

Географско положение и природни дадености на голф игрищата в района на Каварна

Северното Черноморие е сред най-предпочитаните туристически райони в България, което обяснява концентрацията на няколко от най-значимите голф комплекси в страната. В района на Балчик и Каварна са разположени голф комплексите BlackSeaRama, Lighthouse Golf Resort & SPA и Thracian Cliffs Golf & Beach Resort. Релефът е предимно равнинен и хълмист, а непосредствената близост до морския бряг създава уникални условия за практикуване на голф сред впечатляващи морски панорами. Климатът е умереноконтинентален с осезаемо морско влияние, характеризиращ се с мека зима и топло лято. През по-голямата част от годината се наблюдават бризови ветрове, които оказват влияние върху игровите условия.

Районът е богат на минерални извори и притежава значителен природен и културно-исторически потенциал. Сред най-посещаваните туристически обекти са природен парк „Златни пясъци“, курортният комплекс „Св. св. Константин и Елена“, Ботаническата градина и Дворецът в Балчик, нос Калиакра, археологическият резерват „Яйлата“ и скалният Аладжа манастир. Наличието на тези атракции допълнително повишава привлекателността на региона като голф дестинация.

Географско положение и природни дадености на голф игрището в Банско

Голф комплексът „Пирин Голф & Кънтри Клуб“ е разположен в Югозападна България, в Разложката котловина, в непосредствена близост до град Разлог и курорта Банско. Районът е известен като една от водещите зимни туристически дестинации в страната благодарение на развитата ски инфраструктура и благоприятните природни условия. Местността се отличава с изключително разнообразие на природни ресурси – величествени планински пейзажи, минерални извори, защитени територии и множество културно-исторически забележителности. Благодарение на тези дадености районът предлага възможности за целогодишен туризъм чрез комбиниране на голф през летния сезон и ски туризъм през зимата.

2. Материално-техническа база на голф игрищата

Материално-техническата база е изключително важна за развитието на голф туризма в България. Имайки предвид, че това е луксозен вид туризъм, тази база трябва да е с високо качество. За разлика от повечето спортни съоръжения, голф игрищата нямат строго определени размери и форма. Техните параметри зависят основно от броя на дупките и особеностите на терена. Най-разпространеният тип е игрище с 18 дупки, но съществуват и варианти с 9, 27 или 36 дупки. Срещат се също така т.нар. executive golf courses и игрища тип Par 3. В голфа широко се използва терминът „пар“, който обозначава нормативния брой удари, необходими на

опитен играч за завършване на определена дупка или на цялото игрище. Общият пар на едно голф игрище обикновено варира между 60 и 74 удара, като най-разпространеният стандарт за игрище с 18 дупки е пар 72.

Материално-техническата база на голф комплексите в България включва освен самите игрища и тренировъчни зони, клубни сгради, хотели, СПА центрове, ресторанти и съоръжения за отдих и развлечения. Макар отделните комплекси да се различават по капацитет и предлагани услуги, тяхната структура е сходна и е насочена към осигуряване на комплексно туристическо преживяване за посетителите.

Конкретен пример на съдържанието на материално-техническа база на голф игрище е представен на Фиг. 1. От нея се вижда, че структурата на материалната база на голф игрището „Света София“ осигурява комплексно туристическо обслужване на гостите на комплекса – настаняване, хранене и развлечения, спа услуги, конгресни услуги, провеждане на различни тържества – сватби, кръщенета, юбилеи, корпоративни събития и други. Благоприятната локация - близостта до столицата София е важен фактор за привличане на потребители на предлаганите от комплекса туристически услуги.

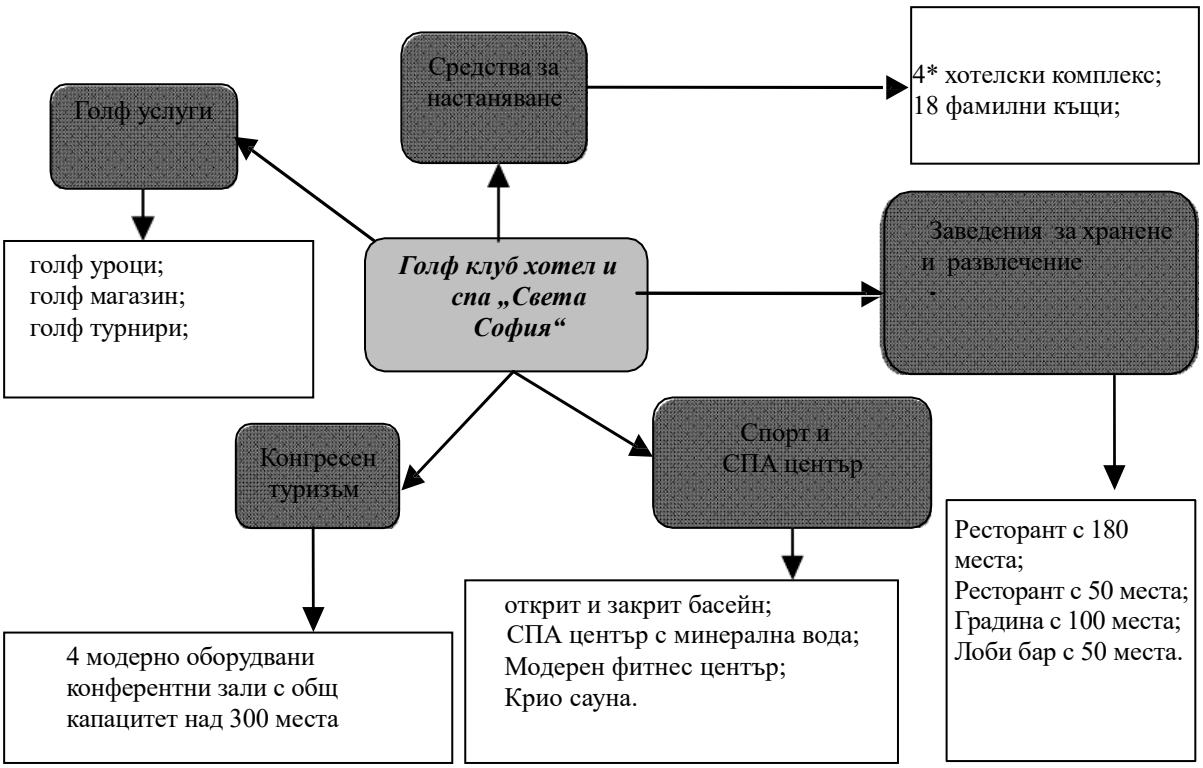

Фигура 1. Материално – техническа база на “Голф и спа клуб Света София”, с. Равно поле (Софийско)

3. SWOT-анализ за развитието на голф туризъм в България

Направеният, в предходните раздели на доклада, обзор на природните ресурси и материалната база за развитието на голф туризма в България дава възможност да се извърши задълбочен SWOT-анализ за неговото развитие.

Таблица 1
SWOT-анализ на възможностите и перспективите за развитие на голф туризъм в България

Силни страни	Слаби страни
• Цените на голф услугите в България са сравнително по-ниски в сравнение с утвърдените голф дестинации в Европа, което повишава конкурентоспособността на страната на международния туристически пазар. • Членството на България в Европейския съюз улеснява достъпа на туристи от държавите членки и създава благоприятни условия за развитие на международния голф туризъм. • Голф туризмът привлича туристи с висока покупателна способност, което води до генериране на значителни приходи както за туристическия сектор, така и за местната икономика. • Голф услугите се характеризират с високо качество и комплексност на предлагания туристически продукт, включващ настаняване, спортни съоръжения, СПА услуги и допълнителни форми на отдих. • Развитието на голф туризма допринася за удължаване на активния туристически сезон по Черноморието, като създава възможности за привличане на туристи извън традиционните летни месеци. • Голф комплексите в планинските райони допринасят за превръщането на зимните курорти в целогодишни туристически дестинации чрез предлагане на алтернативни форми на туризъм през летния сезон. • Развитието на голф туризма стимулира развитието на други специализирани туристически дейности, включително СПА, уелнес, яхтен, културен и кулинарен туризъм. • Голф индустрията създава предпоставки за привличане на чуждестранни инвестиции както в туристическата инфраструктура, така и в свързаните с нея сектори на икономиката.	• Сравнително ниската покупателна способност на значителна част от населението в България ограничава вътрешното търсене на голф услуги, които традиционно се възприемат като по-скъп сегмент на спортния и туристическия пазар. • Недостатъчната рекламна и маркетингова дейност намалява разпознаваемостта на България като голф дестинация на международния туристически пазар. • Липсата на специализирани образователни и обучителни програми за подготовка на кадри и мениджъри в областта на голф туризма затруднява развитието на сектора и поддържането на високи стандарти на обслужване. • Ограничената финансова подкрепа и недостатъчното участие на държавните институции в развитието на голф инфраструктурата представляват пречка за по-бързото развитие на този вид туризъм. • Изграждането на голф комплекси изисква значителни капиталови инвестиции, а периодът за възвръщаемост на вложените средства е продължителен, което увеличава инвестиционния риск за предприемачите. • Поддръжката на голф игрищата е свързана с високи експлоатационни разходи, включително разходи за напояване, озеленяване, техника и поддържане на тревните площи в

• Благоприятните природни и климатични условия на България представляват конкурентно предимство при привличането на голф туристи от държави с по-кратък активен сезон, като страните от Скандинавия и Великобритания. • Значителна част от голф игрищата в България са разположени сред впечатляващи природни ландшафти, което създава допълнителна туристическа стойност и ги отличава от много други европейски голф дестинации.	съответствие с международните стандарти. • Все още сравнително ниската популярност на голфа сред българското население ограничава възможностите за разширяване на вътрешния пазар и увеличаване на броя на практикуващите този спорт. • Сезонните климатични ограничения в някои райони на страната могат да окажат влияние върху продължителността на активния голф сезон и ефективното използване на инфраструктурата.
Възможности	**Заплахи**
• Организиране и провеждане на повече международни голф турнири с висока престижност, които биха повишили разпознаваемостта на България като голф дестинация и биха привлекли туристи от различни държави. • Популяризиране на голфа като спорт сред българското население и активизиране на маркетинговите кампании, насочени към международната голф общност. • Насърчаване на обучението по голф сред деца и младежи чрез създаване на специализирани програми, школи и партньорства с образователни институции. • Усъвършенстване на рекламната и маркетинговата дейност чрез развитие на дигиталните канали за комуникация, увеличаване на онлайн присъствието на голф комплексите и разширяване на мрежата от туристически агенции и туроператори, предлагащи голф туристически пакети. • Разработване на стратегии за изграждане на голф комплекси в райони с неизползван или слабо развит туристически потенциал, което би могло да допринесе за икономическото развитие, заетостта и подобряването на инфраструктурата в съответните региони. • Въвеждане на програми за лоялност и преференциални условия за българските голф туристи чрез предоставяне на карти за отстъпки, пакетни услуги и специални ценови предложения. • Разширяване на сътрудничеството с международни организации, федерации и	• Относително високата цена на голф услугите може да ограничи потенциалния кръг от потребители и да затрудни разширяването на пазара, особено сред вътрешните туристи. • Изграждането и експлоатацията на голф комплекси могат да бъдат свързани с екологични предизвикателства, включително висока консумация на водни ресурси, използване на препарати за поддръжка на тревните площи и въздействие върху местните екосистеми. • Недостатъчната натовареност и ниската степен на използване на част от голф игрищата могат да доведат до намаляване на икономическата ефективност на инвестициите и затруднения при поддържането на съоръженията. • Продължителният период за възвръщаемост на инвестициите и високите първоначални капиталови разходи увеличават финансовия риск за инвеститорите и могат да ограничат бъдещите инвестиционни намерения в сектора. • Засилващата се конкуренция от утвърдени европейски голф дестинации, като Испания, Португалия и Турция, може да затрудни позиционирането на

асоциации в сферата на голфа с цел обмен на добри практики и привличане на нови пазари. • Разработване на комбинирани туристически продукти, съчетаващи голф туризъм със СПА, балнеоложки, културно-познавателен, винен и кулинарен туризъм, което би повишило конкурентоспособността на българската туристическа оферта. • Привличане на допълнителни вътрешни и чуждестранни инвестиции за модернизиране и разширяване на съществуващата голф инфраструктура. • Използване на съвременни дигитални технологии и платформи за онлайн резервации, маркетинг и популяризиране на голф продуктите на международния туристически пазар.	България на международния голф пазар. • Неблагоприятни икономически условия, финансови кризи или намаляване на потребителските разходи за луксозни туристически услуги могат да окажат отрицателно влияние върху търсенето на голф туризъм. • Климатичните промени и зачестяващите периоди на засушаване могат да повишат разходите за поддръжка на голф игрищата и да създадат затруднения при управлението на водните ресурси. • Недостатъчната международна разпознаваемост на България като голф дестинация може да ограничи привличането на нови туристически пазари и инвестиции.

От извършения SWOT-анализ може да се направи извод, че България притежава добри условия за развитие на голф туризъм. Същевременно налице са редица предизвикателства пред неговото развитие, чието преодоляване ще открие положителни перспективи пред развитието на голф туризъм у нас и налагането на България като привлекателна голф дестинация на международната карта.

Заключение

Проведеното изследване показва, че България разполага с благоприятни предпоставки за развитие на голф туризма и има потенциал да се утвърди като конкурентоспособна голф дестинация на европейския туристически пазар. Съчетанието от подходящи природни ресурси, разнообразен релеф, благоприятни климатични условия и сравнително достъпни цени създава добра основа за развитието на този специализиран вид туризъм.

Климатичните особености на страната позволяват удължаване на активния голф сезон, а разположението на голф игрищата в райони с висока природна и ландшафтна стойност допринася за повишаване на тяхната привлекателност.

Допълнително предимство е членството на България в Европейския съюз, което улеснява придвижването на туристи от европейските пазари. Добрата транспортна достъпност, наличието на международни летища и развитието на пътната инфраструктура създават благоприятни условия за достигане до голф комплексите и повишават качеството на туристическото обслужване.

Съществен фактор за конкурентоспособността на българския голф продукт е съотношението между цена и качество. Въпреки че голфът традиционно се възприема като по-скъп спорт, цените на голф услугите в България остават по-ниски в сравнение с много европейски дестинации, като същевременно предлаганото качество отговаря на международните стандарти. Това прави страната привлекателна както за любители, така и за професионални голф играчи.

Развитието на голф инфраструктурата през последните години също е показателно за нарастващия интерес към този сектор. Въпреки високите инвестиционни разходи и ограничената държавна подкрепа, в България са изградени редица модерни голф комплекси, които постепенно разширяват своето присъствие на международния туристически пазар. Наблюдава се и тенденция за формиране на голф зони с концентрация на няколко игрища в близост едно до друго, което съответства на добрите практики в световния голф туризъм и повишава привлекателността на дестинацията.

От особено значение за бъдещото развитие на голф туризма е провеждането на целенасочена маркетингова и рекламна политика. Популяризирането на българските голф комплекси на международните пазари, разширяването на предлаганите туристически пакети и организирането на престижни международни турнири биха допринесли за повишаване разпознаваемостта на страната като голф дестинация. Същевременно интегрирането на голф туризма с други форми на туризъм – културен, кулинарен, СПА и балнеоложки – може да създаде по-висока добавена стойност за туристическия продукт.

В заключение може да се обобщи, че България притежава необходимите природни, инфраструктурни и икономически предпоставки за успешно развитие на голф туризма. При ефективно управление, устойчиво развитие на инфраструктурата и активна международна промоция, страната има реална възможност да се нареди сред предпочитаните голф дестинации в Европа и да привлича все по-голям брой туристи с висока покупателна способност.

Използвана литература

Алексиева Й., С. Стамов (2003). Специализирани видове туризъм, изд. Кота, Пловдив

Вълов И. (2010). Управление на голф игрищата, изд. РУТА-ХБ, София

Дамянова Р. (2004). Английско-български терминологичен речник по голф, изд. НСА ПРЕС, София

Етикет при играта на голф – пътеводител за начина на поведение при играта на голф (2003). Английска голф асоциация, Национален голф център

Мартино Р. (2004). Ръководство по голф на Професионалната голф асоциация, изд. Къща Труд

Правилник по голф – Статут на аматьорския голф 2004-2007, R&A Rules Limited

Първото обучение по голф туризъм в България се проведе край Балчик, в-к "Общински седмичник Балчик", брой 22, 2.VI. 2011 – 8.VI. 2011 г.

www.stsofiagolf.com

CHALLENGES AND OPPORTUNITIES FOR THE DEVELOPMENT OF GOLF TOURISM IN BULGARIA

PhD Student Angel Angelov[2]
Dimitar A. Tsenov Academy of Economics - Svishtov

Abstract: Although the first golf courses in Bulgaria were created more than two decades ago, golf is still in the process of development and establishment as an independent motive for visiting the country by foreign tourists. The construction of modern golf complexes, designed in accordance with international standards, creates favorable conditions for organizing golf tournaments and attracting international golfers, which opens up new opportunities for the development of specialized forms of tourism in Bulgaria. The country has significant potential to become a preferred golf destination in Europe thanks to the favorable climatic conditions, diverse relief and the presence of terrains located among impressive natural landscapes. The purpose of this study is to analyze the challenges and opportunities for the development of golf tourism in Bulgaria. To achieve this goal, the specifics and essence of golf in our country have been examined, Bulgaria has been analyzed as a tourist destination for golf tourism, and the characteristics of the tourist product and the material and technical base of the existing golf complexes have been studied.

Keywords: golf tourism, golf courses, sports tourism, tourist potential.

[2] a.angelov@stsofiagolf.com